

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Калина Христова Христова, щатен преподавател и ръководител на департамент „Изящни изкуства“, Нов български университет, 8.2 Изобразително изкуство

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Национална художествена академия, гр. София

по област на висше образование 8. Изкуства професионално направление 8.2 Изобразително изкуство (керамика)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, ДВ бр. 7/24.01.2023 г. за нуждите на катедра „Керамика и дизайн на порцелан и стъкло“ като единствен кандидат участва главен асистент д-р Надя Владимирова Текнеджиева, Национална художествена академия.

I. Общо представяне на процедурата и кандидата (Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Национална художествена академия)

Главен асистент д-р Надя Текнеджиева е alumni студент на Националната художествена академия. Завършила е бакалавърска и магистърска си образователни степени в специалност „Керамика“, в ателието на проф. Божидар Бончев. През 2015 г. Надя Текнеджиева защитава дисертация на тема: „Фотографски изображения и техники в керамиката“, отново в НХА, научен ръководител е проф. Божидар Бончев. Надя Текнеджиева се присъединява към преподавателския екип на специалност „Керамика“ като хоноруван преподавател през 2015 г., а от 2017 г. е главен асистент в катедра „Керамика. Дизайн на порцелан и стъкло“.

Като хабилизационен труд гл. ас. д-р Надя Текнеджиева представя текстово изложение с обем 64 страници на тема: „**Графични експерименти в художествената керамика**“. Като илюстративно приложение са представени няколко керамични цикъла, реализирани през периода 2018-2023 г.

Представените от гл. ас. д-р Надя Текнеджиева материали по конкурса, както и нейната научно-изследователска, творческа и академично-учебна дейност, отговарят на задължителните и специфични условия и наукометрични критерии за заемането на академичната длъжност „доцент“, съгласно изисквания на ЗРАСРБ.

II. Обща характеристика на дейността на кандидата. Изследователска (творческа) дейност и резултати

Професионалната реализация на кандидата е свързана освен с преподавателска дейност по специалността, така и с множество авторски проекти в областта на керамиката. За периода на последните пет години гл. ас. д-р Надя Текнеджиева е реализирала три самостоятелни изяви. Кандидатката представя списък с избрани участия в изложби, от които 7 са реализирани в периода на последните пет години. За разглеждания период Надя Текнеджиева е реализирала 3 научни публикации и е взела участие в 4 научни конференции.

Ще спра вниманието ви върху представената към конкурса монография, чиято тематика намирам за близка до своите творчески търсения. Завършила съм специалност „Графика“ в НХА и също като Надя Текнеджиева смятам, че „и керамиката, и графиката учат на търпение. Връзките между материалите и художника се развиват с течение на времето и предполагат различни практически задачи. В процеса на работа материалите променят своите характеристики и способстват продължаването на диалога художник – и неговия замисъл.“¹

Хабилитационният труд е разделен на две смислови части, като първата прави много синтезиран и подкрепен с примери преглед на графичните техники в керамиката. Представени са графичните техники суха игла, линогравюра, монотипия и литография. „Графичното изкуство има специфична връзка – технологична и художествена с изкуството на керамиката.“, които са умело представени от Надя Текнеджиева в текстовото ѝ изложение. Интересни са саморефлексивната част и ясно формулираната образователна позиция в тази част на текста, които правят плавен преход към представянето на творческата дейност на кандидатката.

Представени са няколко керамични цикъла реализирани през периода 2018-2023 г.: „Визуални дневници“, „Вътрешни състояния. Кораби и острови“, свободни работи „Кораб“, концептуални отворени фотографски серии „Реално Не Бе“ и „Използвани и изоставени...“.

Представените творческите изяви отразяват експериментите ѝ в областта на съчетаването на графичните, фотографските и керамичните художествени полета.

„Визуални дневници“ показва серия обекти са вдъхновени от характерните за керамичното изкуство функционални предмети – купи, чаши, кутии, съдове за съхранение. В тази керамична серия авторката си поставя за цел да предаде „идеята, че

¹ Текнеджиева Н., Графични експерименти в художествената керамика, НХА, 2023, стр. 40

като в съд в човешкото съзнание се пази образът на видяното и преживяното.“ Пластиките са изработени от порцелан, бисквитно изпечени, с иновативна декорация посредством трансфер на изображение от фотокопие. Всяка пластика е съчетание от различни елементи, изградени чрез отливане в калъп.

„Вътрешни състояния. Кораби и острови“ е керамична серия, състояща се от 17 работи. Седем от тях са настенни миниатюрни пана, които могат да бъдат представени в различни композиции. В серията Надя Текнеджиева използва кобалтова подглазурна декорация, вдъхновена от източния маниер на декорация на порцелана и умело изгражда усещането, че образите са меланхолични спомени, съновидения и непредвидени връзки.

В тези две серии, както и със свободните си работи, Надя Текнеджиева се представя убедително като един от значимите автори в областта на керамичното изкуство в България. Автор, който уважава традициите в приложното и декоративно изкуство, но и умело намиращ актуален и съвременен визуален код, чрез който да промени значението на даден функционален елемент. В работите на Надя Текнеджиева керамичните обекти загубват първоначалното си утилитарно предназначение и придобиват ново философско и естетическо внушение.

Сред останалите представени и квалифицирани като свободни работи от кандидатката, ще спира вниманието си на нейните фотографски експерименти в проектите РЕАЛНО НЕ БЕ и ИЗПОЛЗВАНИ И ИЗОСТАВЕНИ...

Спирам се на тези експерименти, които много добре илюстрират будното творческо любопитство, с което Надя Текнеджиева се опитва да запечата фрагменти от реалността, да я деструктурира, да я разгради до „личното“ изживяване. Мултижанровото поведение в творчеството на Надя Текнеджиева изгражда своеобразен емоционален визуален дневник, в който чрез наслявяване на образи и символи, обектите пораждаат многозначни връзки, предразполагат към богатство от интерпретации.

III. Учебна и преподавателска дейност

Главен асистент д-р Надя Текнеджиева се присъединява като хоноруван преподавател в Национална художествена академия през 2015 г. От 2017 е главен

асистент в специалност „Керамика“ и преподава по дисциплините „Керамика“ и „Печатни техники в керамиката“. Д-р Надя Текнеджиева работи в посока на доразработване и нов поглед към техниките за декорация в керамиката. Приносен характер има авторството ѝ над курса „Печатни техники в керамиката“ и все по-нарастващия интерес на студентите към дисциплината, за което свидетелстват и дипломните им работи.

IV. Административна и обществена дейност

Гл. ас. д-р Надя Текнеджиева е член на секция „Керамика“ на Съюза на българските художници от 2018 г. През 2021 г. получава трета награда в четвърто издание на Национална изложба за изобразително изкуство Сливен 2021, категория „Скулптура“.

V. Лични впечатления от кандидата

Мога да изкажа личните си изключително положителни впечатления от гл. ас. д-р Надя Текнеджиева като колега професионалист в областта на керамичното изкуство. Работите на Надя Текнеджиева се отличават с особено поетична графичност, с натрупване на символи и визуални разкази. Не мога да пропусна да спомена и отдадената ѝ преподавателска дейност, с усилия насочени в областта на интердисциплинарния подход на обучение, подкрепен и от творческата ѝ дейност.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Нямам критични забележки към общото представяне на кандидата. Препоръчвам настоящия хабилитационен труд да бъде оформен в печатно издание, което да послужи и като учебно помагало за студентите по керамика, което да събере въведението и спецификата на графичните експерименти в керамиката. Приложените примери от преподавателската работа и студентските проекти също ми дават основание за тази препоръка.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение искам да изразя своето положително мнение за очертаните приноси в творчеството и научно-изследователска дейност на гл. ас. д-р Надя Текнеджијева, както и извършваната от нея преподавателска дейност, които отговарят на областта и професионалното направление на обявения конкурс.

Призовавам уважаемите членове на научното жури да подкрепят кандидатурата ѝ и да предложим пред Академичния съвет на НХА гл. ас. д-р Надя Владимирова Текнеджијева да бъде избрана за „доцент“ по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (керамика).

15.12.2023 г.

.....

/доц. д-р К. Христова/